

[Kaj Hansen]

kommunalpolitikere. Kommunerne skal lægge flest muligt afgørelser ud til høring i befolkningen, sådan som det f. eks. er fastsat med hensyn til offentliggørelse af lokalplanforslag. Lokalråd sammensat af repræsentanter for lokale folkelige organisationer bør ved lov sikres retten til at blive hørt og udtale sig i alle væsentlige lokale spørgsmål. Som et led i en demokratisering må man gennemføre en udvidelse af kommunalbestyrelsesmedlemmernes antal, som kommunisterne har foreslået to gange, men som min taletid ikke tillader mig at komme nærmere ind på.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil allerførst gerne sige, at betænkningen om kommunalt nærdemokrati og den populære udgave og den ekstrapopulære udgave, som vi fik af indenrigsministeren, jo alt sammen er en nyttig gennemgang af en række forhold, som ivrigt diskuteres lokalt, om nærdemokratiske foranstaltninger. Det materiale, der her er tilvejebragt, er et virkelig godt udgangspunkt for den lokale diskussion, hvor man har en mulighed for på et let tilgængeligt sted at få samlet en række synspunkter for og imod den ene og den anden nærdemokratiske foranstaltning. Det synes jeg er godt og nyttigt.

Jeg vil gerne i det, jeg skal sige her, gå ud over rammerne for betænkningen, fordi jeg tror, den trods alt er for snæver for en diskussion af de væsentligste ting i det kommunale nærdemokrati.

For mig at se er der 3 væsentlige ting, man må beskæftige sig med, når man diskuterer kommunalt nærdemokrati. Der er for det første et spørgsmål om indholdet af, hvad kommunalbestyrelserne beskæftiger sig med. Der er for det andet et spørgsmål om holdningen hos de folkevalgte i almindelighed og dertil også i den kommunale administration. Endelig er der et problem omkring overskuelighed i lovgivningen i bredeste forstand. Må jeg først sige noget om selve det kommunale selvstyres indhold. Det er jo ændret væsentligt efter kommunalreformen, efter gennemførelse af byrdefordelingsreformen: afskaffelse af refusionsreglerne, som bandt anvendelsen af penge til bestemte formål, blev afløst af kommunernes ret til at disponere ud fra bredere hensyn. I takt hermed er der sket en udflytning af opgaver, og

den har jo været ganske kraftig. Om kommunalreformen i 1970 tror jeg også man skal sige, at en forudsætning for, at decentraliseringen på en række områder overhovedet har kunnet gennemføres, har været, at der blev skabt et mindre antal mere bæredygtige kommuner med en udbygget administration. Jeg deler helt det synspunkt, som her er kommet til udtryk i indenrigsministerens redegørelse: uden kommunalreformens strukturændring og nedskæringen af antallet af kommuner ville det ikke have været muligt at gennemføre en reel decentralisering.

Meget er nået på området, men vi er langtfra færdige endnu. Der forestår problemer med en yderligere udflytning af opgaver. Vi havde et enkelt eksempel til diskussion for kort tid siden: spørgsmålet om udflytning også af statsgymnasier, hvor til vor skuffelse regeringen ligesom træder et skridt tilbage i forhold til de principper, der skulle være de bærende i kommunalreformen, og ikke tør tage det sidste skridt på dette område. Andre eksempler kunne nævnes, hvor der endnu forestår udflytning af opgaver til varetagelse i kommunale og amtskommunale organer.

Men måske den vigtigste ting, der står tilbage i opgavefordelingen, er, at man i centraladministrationen og regeringsapparatet drager konsekvensen af decentraliseringen. Og her kniber det meget mere. Vi har set, at Kommunernes Landsforening har påpeget de farer, der ligger for en ny centralisering i form af direktiver og opfordringer fra centraladministrationen, der rent faktisk kan udhule den reelle dispositionsfrihed i kommunerne, eller hvor man i hvert fald fra statsadministrationens side stærkt søger at påvirke den reelle dispositionsfrihed i kommunerne. Det er der set eksempler på, og det er ikke eksempler af det gode.

Kommunalt selvstyre er jo retten til at behandle det forskellige forskelligt. Under en vidtgående decentralisering opstår der forskellig administration og praksis, afpasset efter lokale forhold og synspunkter. Det er jo det, der er meningen med decentralisering og kommunalt selvstyre. Der er selvfølgelig en risiko i dette, men det er en risiko, vi nødvendigvis må leve med, og som er bedre at leve med end med illusionen om, at man er i stand til centralt at sikre en lige behandling i alle forhold.